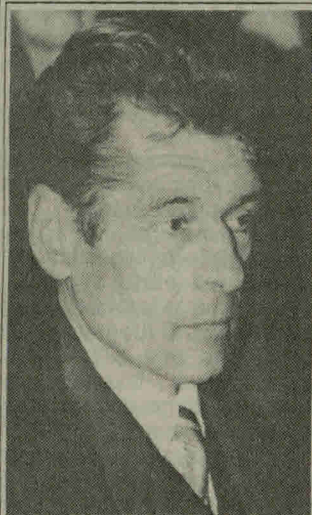


ŠIAULIŲ PEDAGOGINIO INSTITUTO SAVAITRAŠTIS

PEDAGOGAS

1996 VASARIO 22 D.

Nr. 3 - 4 (909-910)

**SVEIKINAME!**

Lietuvių kalbos katedros doc. Kazimieras Župerka Vilniuje sėkmingai apgynė habilituoto daktaro disertaciją.

Interviu su gerb. doc. K. Župerka skaitykite kitame "Pedagogo" numeryje.

A. Musneckio nuotr.

Svečias iš ministerijos domėjosi
kai kuriomis mūsų problemomis

Zenonas RIPINSKIS

Vasarjo 14 d. Institute viešėjo Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius dr. J. Puodžius. Jis susitiko su Instituto rektoratu, fakultetų dekanais, Senato, katedrų bei studentų sąjungos atstovais. Rektorato posėdžių salėje vykusiame susitikime svečias iš Vilniaus buvo supažindintas su kai kuriomis aktualiausiomis mūsų Instituto problemomis. Tą pačią dieną dr. J. Puodžius dalyvavo Senato posėdyje bei iškilmingame Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjime, kur prof. Br. Balčyčiui 70-ųjų gimimo metinių proga įteikė ministro V. Domarko sveikinimo raštą.

Jums, mieli skaitytojai, siūlome kai kuriuos svarbesnius rektorato įvykusio susitikimo fragmentus.

J. Puodžius: "Man yra artimi aukštųjų mokyklų ir mokslininkų reikalai. Mums kelia nerimą tai, kad Lietuvoje daugėja beraščių. Kai kas jų jau suskaičiuoja iki 20 tūkst. Pagal surinktus duomenis matome, kad Lietuvoje 36 proc. mokslininkų yra pensinio amžiaus! Jauniems žmonėms pradėti mokslininko karjerą yra be galo sudėtinga. Finansinė situacija visiems gerai žinoma ir šiame susitikime jos nelieskime..."

Ir Seimas, ir Vyriausybė, ir ministerijos, ir visi mes gyvename laikinumo nuo taikomis. Mokslo ir studijų įstatymas, kuris galioja 5 metus, įtvirtino tam tikrą aukštųjų mokyklų autonomiją. Reikia apgailestauti, kad įstatyme įteisinta autonomija užnirštama kituose poįstatyminiuose dokumentuose. Vyriausybės nutarimuose akcinės bendrovės, įmonės ar aukštosios

Nukelta į 2 p.

Susipažinkime iš arčiau

"Svajoju tapti pasaulio
čempione..."

Rasa RIBIKAUSKAITĖ

Prieš pat Kalėdas Jugoslavijoje, Novy Sado mieste vykusiose pasaulio studentų savignyos imtynių (sambo) varžybose dalyvavo ir mūsų Instituto Pedagogikos fakulteto III kurso studentė, Lietuvai atstovavusi Vilma Kaušaitė. Nugalėjusi serbę ir ispanę, bet pralaimėjusi Rusijos imtynininkei mūsų sportininkė Institutui parvežė bronzos medalį.

Taigi šįkart "Pedagogo" viešnia V. Kaušaitė.



Paprastai merginos renkasi lengvą atletiką, krepšinį, o tu pasirinkai savignyos imtynes. Kodėl? Prisimink savo pirmuosius "žingsnelius" į šią sporto šaką.

-Visai atsitiktinai perskaičiau skelbimą, kviečiantį ateiti į šios sporto šakos treniruotes, ir susigundžiau. Prisipažinsiu, iš pradžių labai bijodavau ant kilimo parkristi, bet greitai nugalėjau baime. Ir štai jau 7 metai, kai aktyviai sportuoju. Treniruojusi kiekvieną dieną, išskyrus savaitgalius, po 1 val. 45 min., nes tik dirbant, atiduodant daug jėgų galima pasiekti gerų rezultatų. (Pernai V. Kaušaitė pasaulio čempionate laimėjo antrąją vietą, o Europos čempionate - 3-įją - aut.past.)

Tavo manymu, kodėl merginos mažai domisi šia sporto šaka?

Manau, joms trūksta valios, kantrybės, galbūt bijo per didelio krūvio. Todėl ir renkasi nenoriai šią sporto šaką. Ateina, pasimaivo, pasikraipo ir išeina...

Kas svarbiausia savignyos imtynininkei?

-Svarbiausia svoris. Prieš pat varžybas pasveria. Ir akylai seka kiekvieną gramą. Sveri vos 100 gr. daugiau, ir jau priskiria

Nukelta į 3 p.

Svečias iš ministerijos domėjosi kai kuriomis mūsų problemomis

Atkelta iš 1 p. mokyklos traktuojamos vienos.

Per penkerius metus turėjome pastebėti, kas padaryta, kas yra blogai, t.y. įvertinti aukštojo mokslo reformą. Buvo sudarytos ekspertų komisijos, kurios vertino mokslo ir studijų situaciją. Pavasarį numatome surengti seminarą ir aptarti mūsų ir užsienio ekspertų įvertinimus.

Ministerijoje yra 3 sekretoriai. Aš kuruoju mokslą ir studijas.

Lietuvoje yra 15 aukštųjų mokyklų. Joms sunkiasekasi formuoti studentų kontingentą. Kai kam neatrodo, kad reikėtų sumažinti techninių specialybių studentų skaičių ir padidinti humanitarinio profilio specialistų rengimą. Tačiau pažiūrėję į pasaulio šalių tendencijas matome, kad ten žymiai didėja humanitarinio profilio studentų skaičius. Todėl ir mes turėtume prognozuoti situaciją.

Doc.J.Pabrėža: "Svarbi ir opi problema - studijų kreditavimas. Studentai nenoriai ima kreditus, todėl, kad bankui reikia užstatyti turta, o aukštosios mokyklos negaligaruoti užstudentus dėl kredito gražinimo.

Geriausia būtų, jei Vyriausybė truputėlį kitaip spręstų šį klausimą. Jei absolventai sudarytų sutartis su mokyklomis, kuriose jie dirbs, Svetimo ir mokslo ministerija galėtų garantuoti kredito gražinimą. Kartu studentas išipareigotų valstybei atidirbti pagal įgytą specialybę."

Prof.Br.Balčytis: "Mes jaučiame, kad pastaruoju metu esame dar labiau administruojami negu sovietiniais metais. Mes jaučiame tam tikrą savivaliavimą sprendžiant konceptualius klausimus. Štai pavyzdys: pradinio mokymo ekspertų komisija iš anksto nusistatė, kokios turėtų būti mokytojo knygos. Ji pareikalavo, kad II klasės matematikos mokytojo knygą rašyčiau ne pagal dabartinę programą, o pagal jų projektą, kad neduočiau mokytojams patarimų, kaip vesti atskiras pamokas ir t.t. Aš kreipiausi į mokytojus ir surinkau 1000 anketų. Minėta ekspertų komisija palaiko tik 0,3 proc., o mano pozicijas - 95 proc. mokytojų... Ekspertų komisija netgi manęs paprašė, kad aš įrodyčiau, jog ta programa, pagal kurią mes dirbame, yra geresnė už tą, kuri dar tik projektuojama (!). Jei kas nors kiek mokslą supranta, tai pasidaro aišku,

kad naujai ateinanti sistema turi parodyti, kad ji geresnė už senąją...

Mes, mokslininkai, manome, kad toji M.Lukšienės vadovaujama grupė kuria "monstrą". Toji grupė dėl savo rengiamų naujų programų blokuoja visų leidinių mokytojams leidimą. Ministerija, žadėjusi duoti mokslininkams ir mokytojams laisvę, dabar viską labai reglamentuoja".

Doc.S.Tumėnas: "Tai nėra vien Br.Balčyčio problema. Tai yra bendra pradinio klasių mokytojų rengimo problema. Pedagogikos fakultetas - "pradinukų" rengimo kalvė. Mes norėtume žinoti, kaip Vilniuje yra kuriama specialistų rengimo politika. Mes, 35 metus rengę "pradinukus", esame iš tos politikos išstumiami. Aš studijavau daugelio pasaulio šalių patirtį ir galiu pasakyti, kad niekur nemačiau, kur geriau jie būtų parengiami. Bet akivaizdu, kad mes niekur nesame kviečiami: nei į pasitarimus, nei į koncepcijų kūrimą ir t.t. Kodėl?"

Prof.E.Balčytis: "Šiuo metu visa Lietuvos švietimo sistemos muzikinio ugdymo kūrimo iniciatyva perėjo į neprofesionalų rankas. Tie žmonės nėra dirbę mokyklose, nėra atlikę eksperimentų, neturintys patirties šioje sferoje.

Bendrosiose programose šių žmonių paskelbta muzikinio ugdymo programa sukėlė didžiulį rezonansą ne tik tarp mokytojų, bet ir Muzikos akademijoje. Mes negauname jokios informacijos apie siūlymus ir projektus. Iš to matome, kad esame visiškai ignoruojami".

Doc.J.Pumputis: "Kyla daug problemų dėl mokslinių darbų spausdinimo prestižiniuose leidiniuose. Ypač tai aktualu jauniems mokslininkams. Lietuvoje teturime tik vieną prestižinį pedagogikos mokslo leidinį, į kurį patekti geriausia atveju gali tik kartą per 3 metus. O habilitacijos darbui reikia mažiausiai 15 publikacijų. Taigi reikės laukti 45 metus? Belieka savo darbus spausdinti užsienyje. Vadinasi, Lietuvoje iš viso pedagogikos ir metodikų darbai nepripažįstami..."

Doc.A.Juodraitis: "Pasmus yra Kvalifikacijos fakultetas. Jam sumažinus etatų skaičių ir finansavimą keliami vis didesni reikalavimai. O tuo pačiu metu Šiauliuose prie KTU Šiaulių politechnikos fakulteto kuriamas švietimo centras. Taigi kokia čia ekonominė nauda?"

S.Civinskaitė: "Studentai norėtų, kad išsiplėstų jų galimybės dalyvauti ir turėti balso teisę Senate, rektorate ir fakultetų tarybų posėdžiuose tada, kai yra svarstomi mums aktualūs klausimai. Reikėtų, kad tai būtų įtvirtinta Mokslo ir studijų įstatyme."

Naujienos * Įvykiai * Faktai

Mūsų Instituto Pedagogikos katedros doc.G.Merkiui paskirta 1996-ųjų metų Valstybės stipendija. Tokios stipendijos kasmet yra skiriamos perspektyviausiems jauniems šalies mokslininkams.

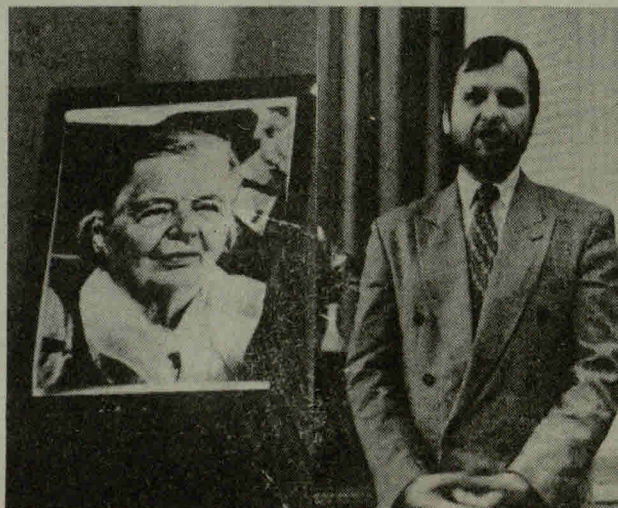
Nesiseka Kvalifikacijos fakultetui. Kaip rektorato posėdyje informavo šio fakulteto dekanas doc.A.Juodraitis, Svetimo ir mokslo ministerijoje jau kelintą kartą "dingsta" šio fakulteto išsiųsti dokumentai. Be to, niokojamas ir pats fakulteto pastatas: daužomi langų stiklai, vagiamos užuolaidos.

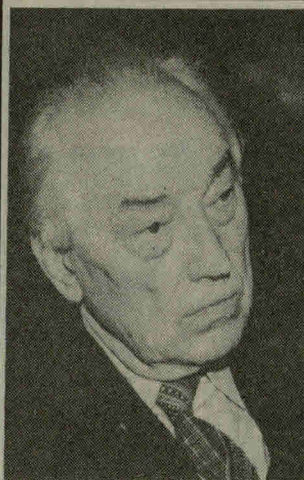
Šią savaitę rektoratas svarstė darbuotojų atlyginimo kėlimo klausimą. Tai bene pati aktualiausia problema visiems Institute dirbantiems 320 ne mokslo pedagoginio personalo darbuotojams. Kiek realiai padidės šių darbuotojų atlyginimai, netrukus pamatysime...

Nuo šio semestro pradžios pasikeitė Instituto kalbos tvarkytojo priėmimo valandos. A.Malakauskas dabar konsultuoja dėstytojus ir kitus Instituto darbuotojus antradieniais nuo 10 val. iki 13.30 val.

Vasario 15 d. Instituto aktu salėje prancūzų kultūros centras surengė doc.V.Bikulčiaus iš prancūzų kalbos išverstų Marguerite Yourcenar knygų "Malonės šūvis" ir "Adriano

memuarai" pristatymą. Vertėjas papasakojo apie XX a. prancūzų literatūrą, supažindino su jos klasikės M>Yourcenar kūryba bei šiais jos romanais. Vakare kalbėjo leidyklos "Lege artis" direktorius V.Pauliukaitis, prancūzų dainas atliko A.Bočkariova (fortepijonas) ir V.Andrejauskas (vokalas).





Brandos metai tarsi upės bėgimas

Mūsų jubilatai

Niekada neužmirškime, kad, įmesdami į pasaulio įzdą nors menkiausią gėrio dalelę, mes jau geriname pasaulį.

(Šatrijos Ragana)

Gyvenimo upė teka savo vaga, nusinesdama gražiausias, kartais ir liūdnas akimirkas. Jų nebesugražinsi, kaip nepakeisi ir upės bėgimo. Vieni žmonės plaukia pasroviui, kiti pasipriešindami jos srovei. Jau 38 gražiausius, brandžiausius savo gyvenimo bei kūrybinio darbo metus mūsų Institutui paskyrė Matematikos mokytojų katedros vedėjas profesorius habil. daktaras Bronius Balčytis - 12 vadovėlių, 10 mokytojų knygų, 28 mokymo priemonių mokiniams ir studentams, 70 straipsnių žurnaluose autorius.

Kaip prisimena pro-

fesorius, daug įsimintinų akimirkų, metų išliko atmintyje. Nuo pirmųjų darbo dienų Institute čia jį supo nemažai artimų jam draugų, nuoširdžių studentų, kurie, vykdamy į sporto varžybas, ekskursijas, kviesdavosi ir jį. Beje, atskleisime paslaptį, kad kadaise profesorius buvo geras krepšinio žaidėjas, o prie šachmatų lentos rimtas varžovas kiekvienam šachmatininkui. Laisvalaikio mėgo fotografuoti. Todėl nenuostabu, kad jis pats parengė mokomąją medžiagą studentams (per 1500 mokomųjų skaidrių).

Įsimintini profesoriumi 1966 m., kada jam teko redaguoti Blagnio ir Čepulienės "Aritmetiką I klasei". Tai buvo pirmasis bandymas grįžti prie lie-

tuviškų matematikos mokymo priemonių, nes iki to laiko daug metų Lietuvos vaikai mokėsi iš Maskvoje parašytų vadovėlių.

Fabrėžtini ir 1970 m., kurie "padovanojo" Lietuvos mokykloms pirmąjį profesoriaus Br. Balčytio matematikos vadovėlį, bei 1982 m., kada Lietuvos mokytojai, o ypač matematikos specialistai, pripažino jo nuopelnus. Tais pačiais metais profesoriumi buvo paskirta ir valstybinė premija.

Ypač prisimintini profesoriumi 1992-iejį, kai jam buvo patikėta parengti visai naują mokymo priemonių komplektą "Skaičių šalis".

Gyvenimas bėga, verda, kunkuliuoja. Jis ne laikrodžio. Nepasuksi nei pirmyn, nei atgal. Bet mintimis į praeitį sugrįžtame kiekvienas. Pamaštome, kokį gyvenimo kelią pasirinktume, jeigu atsuktume laiką atgal.

Pašnekovas prisipažino, kad daug apie tai galvojas, svarstas. Bet tas laikotarpis, kada jam reikėję apsispręsti, kokiu gyvenimo keliu pasukti, buvęs toks audringas. Karas. Pokaris. Laikas, kai ne visuomet galėjai būti savo likimo šeimininku. Tas netikrumas, abejonės, amžina įtampa pakenkė ir sveikatai. Bet profesorius vis vien nesėdi sudėjęs rankų. Šiuo metu baigiamas rengti modernus mokymo priemonių komplektas "Skaičių šalis". Kartu su Matematikos mokytojų katedros dėstytojais rengiamos knygelės "Papildomos užduotys stipresniems mokiniams"...

O metai bėga. Paskui juos skuba ir mėnesiai, savaitės, dienos. Bet prasmingi žmogaus darbai išlieka visam laikui.

Rasa RIBIKAUSKAITĖ
Algirdo Musneckio nuotr.

"Svajoju tapti pasaulio čempione..."

Atkelta iš 1 p.

kitai svorio kategorijai...

O ūgis?

-Ne (juokiasi). Nors mano ūgis 163 cm, bet ir kovodama su aukštesne varžove, kad ir 183 cm, galiu laimėti. Netgi lengviau. Įsikabini į kojas ir apverti.

Minėjai, jog svarbiausia šios sporto šakos sportininkui yra kūno svoris. Kaip jį reguliuoti? Laikyti dietos, maitintis vegetariškai ar pasirinkti produktus pagal jų kalorijų skaičių? Kuo ir kaip maitiniesi tu?

-Taip. Imtynininkui reikia nuolat sekti savo kūno svorį. Kadangi treniruotėse yra išievojama daug energijos, priaugti papildomo svorio nėra kada. Todėl aš valgau visa, kas skanu. O ypač mėgstu krabų salotas.

Papasakok apie paskutines varžybas. Ar neteko patirti kokio nuotykių?

-Į varžybas mane lydėjo savignyos imtynių federacijos prezidentas P. Eigminas. Smagu, kad jokių nesusipratimų su teisėjais nebuvo. O nuotykių gal būtų toks. Prie Vengrijos-Jugoslavijos sienos mus išlaipino iš traukinio, nes neturėjome vizų. Kol mūsų prezidentas aiškino, traukinys pradėjo važiuoti... su mūsų daiktais. Kilo triukšmas, traukinys buvo sustabdytas. Taigi dokumentai ir daiktai vėl buvo su mumis.

Ar neprireikė savo sugebėjimų pademonstruoti gatvėje?

-Ne. Gatvėje kumščio neteko panaudoti. Bet manau, kad nė viena moteris nenugalėtų vyro, nes vis vien jis stipresnis. Nebent tik netikėtai, nelaukta judesį atliktum...

Kaip į tai, kad esi imtynininkė, žiūri tavo draugas?

-Labai palankiai, nes ir jis lanko savignyos imtynių treniruotes. Palaiko mane moraliai.

Kaip suderini mokslą ir sportą?

-Stengiuosi suderinti. Bet be dekanų pagalbos tai padaryti būtų sunkiau. Prireikus nukeliau man sesija. Beje, ir išvyką į šias varžybas finansavo Institutas.

Ar lieka laiko laisvalaikui?

-Siek tiek. Mėgstu nerti vąšeliu. Kartais paskaitau romanus.

Tavo svajonė...

-Svajoju tapti pasaulio čempione. Bet praktiškai Rusijos merginų įveikti neįmanoma. Labai stiprios. Abejoju, ar jos tik nevartoja dopingo. Šiaip įdomu būtų pasitreniruoti Rusijoje. Kas žino, gal ateityje pavyks visa tai įgyvendinti.

Ačiū už pokalbį. Visų skaitytojų vardu linkime įgyvendinti šią savo svajonę. Sėkmės!

Algirdo Musneckio nuotr.

Sveikiname Lietuvos kalbos katedros prof. dr. Vytautą Sirtautą gražaus apdovanojimo proga: kalbos ugdymo knyga 5-6 klasei "Teksto paslaptys", kurios bendraautoris yra ir gerbiamas profesorius, pelnę Švietimo ir mokslo ministerijos I premiją!

ATVIRŲ DURŲ DIENOS ŠIAULIŲ PEDAGOGINIAME INSTITUTE

Balandžio 11 d.

11 val. Fizikos ir matematikos fakultete (aktų salė, Vytauto 84).

12 val. Dailės fakultete (aktų salė, Vytauto 84).

14 val. Filologijos fakultete (aktų salė, Vytauto 84).

Balandžio 12 d.

12 val. Pedagogikos fakultete (225 aud., P. Višinskio 25).

14 val. Spec. pedagogikos fakultete (519 aud., P. Višinskio 25).

Senate

Vasario 14 d. įvyko Senato posėdis. Jame dėl įvairių priežasčių nedalyvavo 7 senatoriai. Posėdžio darbotvarkėje buvo 5 klausimai: 1. Instituto ryšiai su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis. 2. Docentų vardų teikimas. 3. Studijų reglamento pataisos. 4. Instituto mokslinio darbo plano tvirtinimas. 5. Leidybos centro nuostatai.

Instituto ryšius su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis apžvelgė Senato ryšiu su mokslo ir studijų institucijomis komisijos pirmininkė prof. E. Grinienė. Šį pranešimą šiandien spausdiname atskirai.

Antru darbotvarkės klausimu balsuota dėl docentų vardų suteikimo A. Gumuliauskienei, Z. Tamašauskienei ir R. Urniežiui. Senatoriai vieningai balsavo už docentų vardų suteikimą šiems mokslininkams.

Daugiau laiko užtruko trečiojo klausimo, kurį pristatė studijų prorektorius doc. J. Pabrėža, svarstymas. Pranešėjas pažymėjo, kad "studijų reglamento pataisos daromos dėl Vyriausybės nutarimo dėl laisvųjų klausytojų statuso įteisinimo". Diskusijose kalbėjo prof. T. Stulpinas, doc. V. Vaitkevičius, prof. Br. Balčytis, doc. V. Bikulčius, vyr. asist. T. Tamošiūnas, prof. E. Balčytis, doc. L. Paulauskas, doc. P. Gražys, prof. J. Ambrukaišis, studentų sąjungos atstovas. Bakalauro studijų reglamento pataisas spausdinsime atskirai kitame "Pedagogo" numeryje.

Instituto mokslinio darbo planą pristatė mokslo prorektorius doc. D. Jurgaitis. Doc. P. Alekna pasiūlė, kad šiame plane būtų įrašytos metinės mokslinio darbo užduotys. Jo nuomone, Rektorius į tai galėtų atsižvelgti skirstant priedus už mokslinio darbo rodiklių viršijimą, nes šiais metais daugiau dėstytojų gauna priedus, negu šiame plane yra įrašyta vykdytojų. Pranešėjas doc. D. Jurgaitis atsakė, kad metų pabaigoje kiekvienas temos vykdytojas turės pateikti ataskaitą, iš kurios bus matyti, ką jis nuveikė. Skiriant priedus bus atsižvelgiama, ar pretendentas gauti priedą dirba mokslinį darbą. Šiais metais tokio plano dar nebuvo. Nutarimas priimtas visais balsais.

Paskutinis Senato posėdžio klausimas - Leidybos centro reglamentas. Pranešėjas - Leidybos centro direktorius doc. S. Tumėnas pažymėjo, kad šiuose nuostatuose daugiau dėmesio skiriama finansiniams reikalams, pakeistos datos, sugriežtintas recenzavimas, atsirado leidybos komisija, kuri kontroliuos Leidybos centro darbą. Diskutavo prof. E. Grinienė, doc. V. Vaitkevičius, doc. L. Paulauskas, doc. V. Bikulčius, doc. A. Šurkus, prof. A. Gudavičius. Gaila, kad šį kartą neapseita be Senato mokslinio sekretoriaus doc. P. Alekno neetišku pastabų pranešėjui. Po doc. D. Jurgaitis pristatė leidybos komisiją, į kurią įtraukti: doc. V. Gudonis, doc. D. Jurgaitis, doc. V. Rimkus, prof. T. Stulpinas, doc. S. Tumėnas, doc. K. Župerka. Leidybos komisijos sudėtis patvirtinta visais balsais, o ŠPI Leidybos centro reglamentas su pataisomis priimtas 27 balsais.

"Pedagogo" Inf.

RAUDONŲ ŠIRDŽIŲ DIENA



Rūta BARKAUSKAITĖ

Vasario 14-ąją Valentinai ir Valentinai (ir ne tik jie) buvo kaip niekad aktyvūs. Sujudimas prasidėjo dar išimylėlių dienos išvakarėse ir tęsėsi beveik visą naktį, kol išaušo taip laukiama diena. Bendrabučių koridoriais lakstė išimylėjusios studentės ir studentai, kurie klįjavo, kalbino širdes ant draugų ir draugių durų. Reikia pridurti, kad visa tai buvo stengiamasi padaryti slapčia, kad užtų durų gyvenančiai (-iam) būtų siurprizas. Tačiau buvo ir taip, kad besiruošiantis eiti į prausyklą su rankšluosčiu ant peties atverdavo savo kambario duris ir išvydavo tiesiai prieš save įdomiai persikreipusį draugą ar draugę, besistengiančius prie durų prilipdyti savo meilės ir atsidavimo įrodymą - širdelę. Jos ant durų buvo pačių įvairiausių dydžių ir formų, rasdavai ant jų širdelių (ant kai kurių durų jų buvo iki 20) su pačiais įvairiausiai užrašais, pvz.: "Bučiuojantis juda net 38 veido raumenys, įsidėmėk tai!" arba "Vienas bučinys vidutiniškai "sudegina" 52 kcal, o dar kai kas - 172 kcal" ir t.t. Galima buvo rasti ir labai originalių minčių, eilėraščių, prisipažinimų. Ir buvo visiškai nesvarbu, ar vaikas sveikina merginą, ar atvirkščiai, ar mergina-merginą (tokių buvo daugiausiai), ar vaikas-vaikiną (tokių buvo vienetai).

Institute per paskaitas jautėsi neįprastas pagyvėjimas, dėstytojų nuotaikia

buvo kur kas geresnė nei eilinę dieną. Ant kabinetų ir kai kurių auditorijų durų kabėjo valgomos (meduoliai) ir nevalgomos širdys. Artėjant vakarui Instituto aktų salėje koncertavo "Saulė", tačiau šis koncertas buvo skirtas ne Meilės dienai, o vasario 16-ajai - Laisvės šventei. Tarp koncerto žiūrovų daugiausia buvo Instituto dėstytojų ir kitų darbuotojų, kurie buvo taip pat pakiliai nusiteikę. Studentai tuo metu ruošėsi eiti į grynai studentišką renginį. Mat studentų klubas kvietė visus į 225 auditoriją pasižūrėti specialiai Meilės dienai parengtos programos. 19 valandą į šią auditoriją prisigrūdo daug norinčių atsipalaiduoti po įtemptos šv. Valentinai dienos ir pailsinti savo ištinusias nuo meilės širdis. O kokia buvo šios dienos kulminacija vėlai vakare, priklausė nuo kiekvieno fantazijos ir piniginės storumo. Vieni pasirinko garsiausias Šiaulių diskotekas, barus, kiti šventė su draugais bendrabutyje ar kitoje egzotiškoje aplinkoje. Aišku viena, kad tiems, kurie įsisuko į siautulingą tos dienos sukūrį, liūdėti neteko. Manau, trūko tik atributikos gatvėse. Gal kitais metais reikėtų iškelti širdies formos vėliavą? Bent jau dažniausiai studentų lankomose vietose...

Z. Ripinskio nuotr.

Praktika: mintys ir vertinimai

Rima VAIČEKONYTĖ

Sausio 22-29 d. miesto mokyklų mokytojų kolektyvus papildė mūsų Instituto III-IV kurso studentai. Taip, būsimieji pedagogai jau atlieka išsitiesinę praktiką, arba kitaip tariant jau "kremta mokytojo duona". Kaip jiems sekasi, pasiteiravome keletą jų, ką tik grįžusių iš pamokų. Paprašiusios duoti atsipūsti nors pusvalandį, mano pašnekovės, štai ką papasakojo:

Vilma (PMP ir ikimokykl. ugdymas, III k.): "Pamokas vesti man patinka. Įdomu. Tik kad tie vaikai tokie padūkę, neklauso. Kartais net pradeda vaikščioti, rėkauti. Nežinau nė kokių priemonių imtis. Beje, jie taip elgiasi ir prie savo mokytojos. O jeigu klasės gale dar sėdi metodininkas, tai iš viso sutrinki. Kažkoks košmaras (susiima už galvos). Žodžiu, iš mokyklos pareinu tokia "išsunkta", kad daugiau nieko nebesinori. Bet vis viena man šis darbas patinka".

Laima (PMP ir ikimokykl. ugdymas, III k.): "Šiaip praktika gal ir nieko būtų, bet truputį blogai su užklasiniais renginiais. Reikia ne tik pačiam du surengti, bet dar ir stebėti draugų vedamus 6 renginius. O kaip mums suspėti tai padaryti? Ir šiaip sunku dirbti šioje pamainoje, nes vaikai ateina išsiblaškę arba sėdi viskam abejingi, arba laksto kaip pabrakę, sunku su jais susitvarkyti. Keblu ir su vaizdinėmis mokymopriemonėmis. Nuein į katedrą jų pasiimti, o ji užrakinta, metodininkai išėję

stebėti pamokų. Grįžti po pamokų, irgi nieko nebėra, katedros durys užrakintos. Nors kai pagalvoji, ne tiek daug tų studentų eina į tas katedras, jų darbuotojams gal ir nenaudinga sėdėti iki vėlumos, gaišti laiką ir nesulaukti nė vieno studento. Bet juk ne kasdien ten einame..."

Kristina (PMPM ir ikimokykl. ugdymas, III k.): "Tik dabar pamačiau, kiek daug popierizmo. Ir kam jo tiek reikia? Ir apskritai nelengvas mokytojo darbas. Įsivaizdavau kur kas lengvesnį. Ankščiau atrodė, kas čia yra vesti pirmokams pamoką. Bet iš tikrųjų, oho, kiek reikia ruoštis. Gerai, kad nors mokytoja daug padeda, pataria, paaiškina, bet kartais ir daug reikalauja. Jisako: "Aš noriu parodyti tikrą mokytojo darbą". Mokytoja mus savo mokiniams pristatė kaip mokytojas, liepė nevodinti studentėmis. O juk kai kurioms mūsų grupės draugėms vaikai atrėžia: "Jūs ne mūsų mokytoja. Jūs praktikantė, studentė..." Visus "ūtulus" kol išvardija, tai ir pamoka pasibaigia. (Juokiasi) Na, gal kiek ir perdėjau, bet taip yra iš tikrųjų".

Viktorija (PMP, III k.): "Prieš pradėdama vesti pamokas, kaip ir visi, vieną savaitę stebėjau mokytojos darbą ir ranką prie širdies pridėjusi galiu prisiekti, jog iš jos aš nieko neišmokau. Dabar pamokas vedu taip, kaip vesdavau ji. Tai ta pati mokytoja man priekaištuoja, jog blogai dirbu su vaikais, ne taip vedu pamokas. Bet juk aš pagal jos "korpalių" dirbu. Jie,



pavyzdžiui, niekada nedaro pedagoginių pertraukėlių, tad mandėlių priekaištuoja. Vaikai pripratę, kad ant jų šauktų. Todėl dirbti su šia klase, normaliai kalbant, neįmanoma. Beje, kai vedu pamokas pagal mokytojos duotą planą, metodininkai po to man dažnai priekaištuoja, jog neteisingai vedama pamoka. Tai kaip elgtis? Tik jaučiuosi lyg būčiau atsiderusi kalbėje tarp priekalo ir kūjo?"

Živilė (PMP, III k.): "Viską sužinau iš mokytojos. Žinių, gautų Institute, praktiškai man nėra kur pritaikyti. Vienas dėstytojas yra pasakęs: "Daug dėmesio reikia skirti mokinių norams". Bet jeigu taip darysi, tai klasėje bus palaida bala. Vadovaujames mokytojos patarimais, nesiveliame į dideles diskusijas su mokiniais. Pvz., neklausime, kas nori skaityti, o tiksliai pasakome, kam skaityti."

Kiekvieną dieną po pamokų su mokytoja aptariame kitų pamokų planus, eigą. Taigi praktiškai metodininkų pa galbos mums nereikia. Bet juk ne visos mokytojos tokios yra".

Lina (PMPM, III k.): "Viskas

būtų labai gerai, jeigu vaikai būtų ramesni. Ir dar, dažnai jauties metodininko nuvertintas. Ruošiesi visą vakarą pamokoms, o gauni tokį patpažymį, kaip tas, kuris planą per pertrauką parašė. Ir atėjo visiškai nesiruošęs. Todėl "užmuša" norą, stimulą gerai ruošti pamokoms".

Lina (PMP ir muzikos spec., III k.): "Praktiką atlieku 5-9 klasėse. Penktokai labai geri mokiniai, bet va su vienu aštuntoku turėjau vargo. Teko net iš klasės išvaryti. Na, toks netašytas, "mėto" įvairias replikas. Per pamoką ėmė garsiai reikšti mintis apie futbolo varžybas, pradėjo rinkti komandą. Tai teko išprašyti lauk..."

Taigi, manau, šioks toks vaizdas apie praktiką susidarė. Žinoma, visų neapklausi, smulkiausių detalyčių neaprašysi. Bet ir iš šių studentų pareikštų minčių, pasidalytų įspūdžių galima šį tą spręsti..."

A. Musneckio nuotr.

GRAŽI ŠOKIO ŠVENTĖ

Stasys KAZLAUSKAS,
Meno pedagogikos katedra

Nuskambėjo, nuvilnijo Šiaulių miesto liaudies choreografinio kolektyvo "Želmenėliai" koncertai. Keturis penktadienius miesto kultūros ir laisvalaikio pramogų rūmuose netilo vaiku, jaunimo, vyresniojo amžiaus žmonių klegesys. "Želmenėliai" šventė kolektyvo 25-erių metų jubiliejų.

Didžiulį ir labai prasmingą renginį sumastė kolektyvo vadovė Aldona Masėnienė. "Pasikalbėkime apie šokį" - toks, manyčiau, buvo visų penktadienių koncertų devizas. Kiekvienas penktadienis - vis nauja "Želmenėlių" programa, vis nauji kvietiniai svečiai. Miesto kultūros skyriaus vedėjas H. Smilgys pasidžiaugė tokiu dideliu darbu. O aš sėdėjau ir mačiau: kiek čia įdėta darbo, nervų ir sveikatos, kiek repetuota.

Manoma, kad dauguma 13-14 metų paauglių nustoja

domėtis bet kokia menine veikla. Ypač berniukai. Ir ne todėl, kad nenori, o dėl to, kad blogai orientuojami suaugusiųjų, t.y. neprofesionaliai su jais dirbama, pamirštami psichologiniai priėjimo prie šio audringo amžiaus vaikų metodai. Iš tikrųjų, mažųjų šokėjų daugybė, o vaikų šokėjų gretose nedaug. Ir "Želmenėlių", ir "Inkarėlio", ir "Kauškučio" kolektyvuose jų vos keturios poros. Tačiau vyrų stygiaus nėra Didždvario vidurinėje mokykloje. Gal todėl, kad yra griežta nuostata, jog blaškytis šioje mokykloje negalima. Jei nusprendai šokti ir iš gausybės vaikų vadovai tave išsirinko, tavo gabumus pastebėjo ir įvertino, tai ir privalai dirbti arba renkiesi kitą mokyklą. Manau, kad svarbiausios priežastys ne čia. V. ir R. Laugaliai dirba profesionaliai, parengia tvarkingas skirtingo amžiaus vaikų grupėms temines programas. Daug koncertuoja ne tik Lietuvoje, bet ir svetur. Gražios kolektyvo tradicijos. Todėl ir traukia mokinius į šią mokyklą. O pradėję šokti mesti nebenori. Kai kurie jų buvę šokėjai renkasi netgi choreografo

Nukelta į 8 p.

Mūsų Instituto ryšiai su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis

Prof. E. Grininė

1. Ryšiai studijų plėtotei kryptimi.

Mokytojo rengimas neatsiejamas nuo mokyklos. Mokykla yra bazė realizuojant įvairias studijų formas, joje vyksta pedagoginė praktika, studentai atlieka įvairias savarankiško darbo užduotis ir pan. Todėl neatsitiktinai glaudžiausi ryšiai yra su šiomis mokymo institucijomis. Šie ryšiai ir jų svarba prieš 3 metus jau buvo aptarti Senato posėdyje. Ir kaip šio svarstymo rezultatai šiandien Šiauliuose turime bazinės mokyklas, su kuriomis sudarytos bendradarbiavimo sutartys skatina mokyklą gerinti studentų darbo sąlygas, o Instituto katedras - daryti poveikį mokykloms, kad jos spartintų reformą, tobulintų moksleivių ugdymo procesą, o pedagogai aktyviau keltų kvalifikaciją.

Institutas yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis ne tik su Šiaulių miesto mokyklomis, bet ir su Kelmės 1-ąja, Jonišio M. Slančiausko, Radviliškio Vaizganto ir Lizdeikos bei Kaltinėtų vidurinėmis mokyklomis, siekiančiomis gimnazijos statuso.

Institutas konsultuoja šių mokyklų pedagogus rengiant individualias mokymo programas, padeda organizuoti pokalbius pedagogikos, psichologijos, metodikų ir vaiko sveikatos klausimais, kviečia mokytojus į konferencijas ir pasitarimus, sudaro sąlygas mokyklai įsigyti dėstytojų leidinių, skaito paskaitas moksleiviams, mokytojams ir tėvams. O mokyklos sudaro sąlygas studentams, magistrantams, doktorantams studijoms ir mokslotiriamiesiems darbams atlikti, propaguoja Instituto specialybes tarp aukštesniųjų klasių moksleivių, dalyvauja bendrose ekspedicijose.

Be bendradarbiavimo su mokyklomis pagal sutartis, dar yra nemažai neformalaus darbinio pobūdžio bendravimo. Kai kurių katedrų ryšiai su mokyklomis gana įvairūs, įdomūs ir verti dėmesio. Dailės fakultetas mokyklose eksponuoja studentų kūrinius ir diplominius darbus, puikiai įrengtame Jovaro mokyklos kabinete veda pasirenkamosios disciplinos - vytelių pynimo - pratybas.

Fizikos ir matematikos fakultetas gali pasigirti "Fotono" mokykla, planuoja rengti visų lygių (ir tarptautinių) moksleivių matematikos olimpiadų dalyvius. Tarpininkaujant Vilniaus universiteto prof. J. Vaitkui planuojama kartu su švedais "Fotono" stovyklas padaryti tarptautines.

Filologijos fakultetas daug prisideda prie lietuvių kalbos mokymo gerinimo mokykloje. Kasmet rengia konferencijas teksto analizės klausimais: 1993 m. "Teksto kodavimas ir dekodavimas", 1994 m. - "Tekstas ir potekstė", 1995 m. - "Skaitytinis ir rašytinis tekstas". Fakultetas prisidedo rengiant lietuvių kalbos programas ne tik bendrojo lavinimo, bet ir profesinėms mokykloms, konsultuoja ne tik aukštesniųjų, bet ir pradinį klasių mokytojus. Organizuoja metodinį darbą su kompiuteriais, moksleivių kompiuterinę užklasinę veiklą, mokinių profesinį orientavimą ir bendrus mokslinius tyrimus lietuvių kalbos ugdymo srityje. Norisi paminėti ir šio gražaus darbo rezultatus. Doc. J. Korsako ir Rusų vid. mokyklos mokytojo A. Kukanauzose parengtas projektas - Lietuvių kalbos mokymas tautinėse mokyklose naudojant kompiuterius - pažymėtas ALF pinigine premija. Užsienio kalbų katedros dėstytojai prisideda organizuojant anglų kalbos konkursus mokyklose, aptaria su užsienio kalbų mokytojais stojamųjų egzaminų reikalavimus.

Siekdami įgyvendinti spec. poreikių turinčių vaikų integraciją į bendrojo lavinimo mokyklas, specialiosios pedagogikos dėstytojai daug bendravo su specialiosiomis ir bendrojo lavinimo mokyklomis. Jie surengė semina rus šalies specialistams pedagogams, skaitė paskaitas apie interguotą mokymą ne tik Šiaulių krašto rajonų pedagogams, bet ir Marijampolėje, Lazdijuose, Rokiškyje, Mažeikiuose, Akmenėje, Tauragėje, Šilutėje, Šilalėje, Klaipėdoje, Kaune, Vilniuje ir kt. Be to, aptarti spec. poreikių turinčių vaikų ugdymo problemas gausiai susirenka specialieji pedagogai į Institute rengiamas tradicines kasmetines konferencijas (šiemet buvo jau ketvirtoji).

Įvairios ir įdomios Pedagogikos fakulteto dėstytojų bendravimo su mokyklomis formos. Muzikai aktyviai įsijungė į Lietuvos muzikų rėmimo fondo programą "Beauštanti aušra lė", vykdė konkrečią moksleivių muzikinio ugdymo programą Pasvalio miesto ir rajono mokyklose, rengė muzikos mokymo vid. mokykloje vadovėlius ir programas. Bendraujama ir su vaikų muzikos mokyklomis.

Jau nebe pirmi metai dirba Jaunųjų pradinį klasių mokytojų fakultetas, įkurta Jaunųjų tėvų ugdymo mokykla (darželyje). Šiaulių m. mokykloms padedama kasmet organizuoti III klasėse matematikos olimpiadas. Tradicija tapo fakultete organizuojamos lietuvių kalbos mokymo nagrinėjimo III klasėse, šiame t kovo mėn. jau bus kalbama apie darbą IV klasėse.

Siekdami įgyvendinti savas idėjas Instituto dėstytojai dirba vidurinėse mokyklose. Jie turi pamokų ypač tose mokyklose, kur

dirbama pagal sustiprintą dalyko mokymo programą. Dėstytojai parengė ne vieną mokyklai skirtą publikaciją ir nuveikė ne vieną mokyklos reformą spartinantį darbą, turi naujų gražių idėjų. Iš jų galima būtų paminėti Spec. ugdymo mokslinio centro įkūrimą Institute, galimą distancinio mokymo centro ar padalinio įsteigimą ir kt.

Taigi peršasi mintis, kad ryšiai su mokykla ir Institute, ir mokyklai būtini ir naudingi. Bendravimas su mokykla ne vienam dėstytojui padėjo įsigilinti į mokyklos reformos tikslus ir uždavinius, geriau susiorientuoti pertvarkant savo dalyko dėstytojo programas. Šie ryšiai priklausė nuo kiekvienos konkrečios ka tedros iniciatyvos ir pastangų.

Ryšius su mokyklomis reikia garsinti ir kartu skatinti visas Lietuvos mokyklas atkreipti žvilgsnį į mūsų Institute.

Pastaraisiais metais užsimezgė gana dalykiški ryšiai su aukštesniosiomis mokyklomis. Pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su Vilniaus, Marijampolės aukštesniosiomis pedagogikos mokyklomis, Panevėžės o konservatorija. Institute s įsipareigojo recenzuoti aukštesniųjų mokyklų ugdymo programas, konspektus, leidinius, kviešti dėstytojus į Institute rengiamas mokslines konferencijas ir pasitarimus, supažindinti su Institute dėstytojų leidiniais, ugdymo planais, programomis, rengti studijų programas aukštesniųjų pedagogikos mokyklų absolventams bakalauru laipsniui įgyti, dalyvauti šių mokyklų absolventų kvalifikacijos egzaminų komisijos darbe. Aukštesniosios mokyklos įsipareigojo kartu su Institute dėstytojais rengti pradinio ugdymo programas, konspektus, mokymo priemones, mokėti Institute dėstytojams už konsultacijas ir recenzavimo darbus, stažuotis Institute, kviešti Institute dėstytojus į absolventų kvalifikacijos egzaminų komisijas.

Jau svarstytos penkios Marijampolės aukštesniosios pedagogikos mokyklos studijų programos, pareikšta nemažai pastabų ir keturios iš jų, atsižvelgus į pastabas, rekomenduotos Švietimo ir mokslo ministerijai tvirtinti. Sudarytos galimybės Marijampolės aukštesniosios pedagogikos mokyklos absolventams Pedagogikos fakultete testuoti studijas pagal sutrumpintą programą (52 kreditai) skaitomi iš Marijampolės pedagogikos mokyklos) ir siekti bakalauru laipsnio. Pedagogikos katedros kvietimu šios mokyklos dėstytojai dalyvavo ir skaitė pranešimus konferencijose "Dora. Šeima. Mokykla", "Dorinis ugdymas: teorija ir praktika".

Yra ir neformalaus darbinio pobūdžio bendravimas su aukštesniosiomis mokyklomis. Kai kurios katedros talkino rengiant mokymo planus, dalykų programas, jas recenzavo, derino arba tiesiog sudarė šioms mokykloms naujas programas. Pavyzdžiui, Psichologijos katedra parengė programą "Psichologijos raida" aukštesniajai medicinos mokyklai, o Specialiosios pedagogikos katedra - spec. pedagogikos kurso programą aukštesniosioms pedagogikos mokykloms. Rengiant socialinių darbuotojų mokymo planus ir programas Utenos ir Šiaulių aukštesniosios medicinos mokykloms talkino Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedra. Ji minėtoms mokykloms padėjo spręsti visas iškilusias socialinių darbuotojų rengimo problemas. Fakulteto dėstytojai skaito šiose mokyklose spec. psichologijos ir pedagogikos kursą.

Buvo recenzuotos Šiaulių aukštesniosios technikos ir medicinos mokyklų filosofijos, kalbos kultūros ir raštvedybos programos. Kėdanių užsienio kalbų koledže doc. A. Ališa uskas skaitė paskaitas apie spec. poreikių vaikų ypatumus. Pedagogikos katedra surengė Gruzdžių aukštesniosios žemės ūkio mokyklos dėstytojams seminarą. Fizikos ir matematikos fakultetas, bendradarbiaudamas su aukštesniaja buitinių mokykla, įsteigė naują specialybę - inžinerinės profesijos mokytojas (rengiami siuvėjų ir kirpejų mokytojai). Bendradarbiaujant su Šiaulių aukštesniaja technikos mokykla planuojama rengti statybininkų mokytojus. Matematikos mokymo katedroje stažavosi Vilniaus aukštesniosios pedagogikos mokyklos dėstytoja, o Užsienio kalbų katedroje - dvi anglų kalbos dėstytojos iš Šiaulių aukštesniosios technikos mokyklos. Šeduvos aukštesniojoje žemės ūkio mokykloje Instituto studentai atlieka kūrybines praktikas, ten surengtos dvi kūrybinės parodos. Kelios parodos buvo ir Šiaulių konservatorijoje. Kvalifikacijos fakultetas užmezgė ryšius su Kauno aukštesniaja meno mokykla, siekia bendradarbiauti su Šiaulių aukštesniaja technikos mokykla. Šie ryšiai būtų veiksmingesni, jeigu aukštesniųjų mokyklų dėstytojai galėtų atestuotis Kvalifikacijos fakultete.

Taigi ryšiai su aukštesniosiomis mokyklomis plečiasi, yra jau apčiuopiamų abipusiškai naudingų bendradarbiavimo rezultatų. Matyt, apie ryšius su šiomis studijų institucijomis turėtų pamąstyti visos.

Bendravimo studijų srityje ryšiai su aukštesniosiomis mokyklomis ir mokslo tiriamaisiais institutais yra daugiau neformalus, grindžiami asmeniniais kontaktais, tarpusavio susitarimu. Galbūt tai lemia kai kurios subjektyvios priežastys. Matyt, tam tikrą vaidmenį vaidina ir

Nukelta į 7 p.

Atkelta iš 6 p.

konkurencija rinkos sąlygomis.

Mūsų Instituto katedros stengiasi derinti (arba kartu kurti) giminingų specialybių studijų programas su Vilniaus pedagoginiu universitetu, Kauno technologijos universitetu, Klaipėdos universitetu, Kauno Vytauto Didžiojo universitetu, Kūno kultūros institutu. Studentai turi galimybę klausyti kai kurių disciplinų paskaitų KTU Šiaulių politechnikos fakultete. Institutas naudojami šio fakulteto laboratorijomis.

Katedros kviečiasi dėstytojus skaityti atskirus kursus ir patys vyksta skaityti paskaitų į kitas aukštąsias mokyklas. Vykstant studijų programą muzikams talkina Lietuvos muzikos akademijos, VPU ir Klaipėdos universitetų profesoriai ir dėstytojai (prof. V. Matonis, doc. J. Bruveris, doc. A. Burkštaitienė ir kt.). Pedagogikos fak. magistrantams paskaitas skaito Klaipėdos universiteto prof. J. Rauckis, VPU doc. V. Glebuvienė, O. Monkevičienė, su studentais litanistais bendravo Vilniaus universiteto doc. R. Tutlytė, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto asist. S. Poškus, VPU doc. V. Balsevičiūtė, Spec. pedagogikos fakulteto studentams paskaitas skaitė Kauno technologijos universiteto doc. I. Leliūgienė. Ne vienas profesorius buvo kvieistas skaityti paskaitų Kvalifikacijos fakultete. "Fotono" vasaros stovyklose paskaitas skaitė mokslininkai iš Lietuvos mokslių akademijos.

Mūsų dėstytojai docentai D. Jurgaitis, R. Lukoševičius, V. Stasiūnas, V. Vaitkevičius, K. Šerpėtis, asist. D. Margauskaitė, L. Gudžinevičiūtė ir kt. dėsto Kauno technologijos universiteto Šiaulių politechnikos fakultete. Vilniaus universitete studentams ir magistrantams Renesanso filosofijos kursą skaitė asist. G. Mažeikis, o Klaipėdos universitete dirbo profesoriai Br. ir E. Balčyčiai. Prof. V. Karvelis dalyvavo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto magistrantams ginant diplominius darbus.

Pagal tarpusavio susitarimą mūsų dėstytojai stažuojasi Lietuvos aukštosiose mokyklose, o kitų aukštųjų mokyklų dėstytojai stažuojasi pas mus. Muzikos akademijoje stažavosi dėst. V. Sadauskienė, Vilniaus universitete, VPU, Vytauto Didžiojo universitete - Užsienio kalbų, Rusų kalbos katedrų dėstytojai, Vilniaus universitete - docentai A. Janavičius, A. Šurkus.

Instituto Matematikos mokyimo ir Medicinos pagrindų katedrose stažavosi Klaipėdos universiteto dėstytojai, Lietuvių kalbos kalbos katedroje - VPU doc. A. Bitinienė.

Prof. D. Klumbytė yra Klaipėdos universiteto senato narė.

Mūsų Instituto dėstytojai aktyviai talkina Pedagogų kvalifikacijos institutui. Jame paskaitas skaito įvairių katedrų dėstytojai. Nuolat į šį institutą skaityti paskaitų, priiminti įskaitų, spręsti specialiųjų pedagogų atestacijos klausimų važinėja Specialiosios pedagogikos fakulteto dėstytojai. Ir, matyt, pagrįstai kyla minčių apie mokytojų atestavimą mūsų Institute. Juk tikrai per didelė prabanga į Vilnių važiuoti ir dėstytojui, ir mokytojui.

Su Pedagogikos mokslo tyrimo institutu bendraujama rengiant mokykloms mokytojų programas. Prof. E. Balčytis talkino rengiant I-IV klasių mokinių pasiekimų standartus. Litanistai bendrauja su LMA Lietuvių tautosakos ir literatūros institutu rengdami tautosakos praktiką, dalyvauja LMA Istorijos instituto etnografų organizuojamose kompleksinėse ekspedicijose. Fizikus remia LMA Fizikos institutas organizuojant "Fotono" vasaros stovyklas.

Taigi ryšiai yra, bet jie galėtų būti įvairesni, glaudesni bei pastovesni. Čia iniciatyvą gali parodyti kiekvienas dėstytojas, bet vien to nepakanka. Kiekvienai iniciatyvai reikia paramos, įvertinimo ir skatinimo.

2. Ryšiai mokslo plėtotės kryptimi.

Mokyklose eksperimentuoja, atlieka įvairius tyrimus, renka medžiagą studentai, magistrantai, doktorantai. Tyrimai atliekami ne tik Šiaulių miesto mokyklose, bendravimo geografija yra gana plati. Daugelio Lietuvos mokyklų mokytojų padedami tyrimus atlieka prof. E. Balčytis, vyr. asist. G. Ramanauškas, doc. J. Lygutas. Doc. A. Vaičiūnė atliko tyrimus Šiaulių rajono ir Klaipėdos darželiuose bei pradinėse klasėse, o doc. I. Boikienė - ne tik Šiaulių Rusų, bet ir Visagino, Klaipėdos vid. mokyklose. Doc. J. Korsakas bendrauja su Alytaus 7-ąja, Babtų ir Utenos vid. mokyklomis. Spec. pedagogikos fak. dėstytojai eksperimentuoja praktiškai visose šalies specialiosiose mokyklose. Mokytojai visada geranoriškai mums talkina, mūsų tyrimų rezultatus, subrandintas idėjas įgyvendina. Tais atvejais, kai yra abipusis suinteresuotumas, mokslo tyrimai nelieka vien straipsniuose, diplominiuose darbuose ar disertacijose, jų rezultatai panaudojami tobulinant mokytojų mokymą mokyklose. Medicinos pagrindų katedros 4 metus vykdyti mokslo metų organizavimo periodais modelio moksliniai tyrimai atskleidė šio modelio privalumus ir šiandien pagal jį dirba visos Šiaulių pradinės mokyklos ir penkios vidurinės mokyklos. Remiantis eksperimentų ir tyrimų mokyklose duomenimis, parengta ne viena mokytojų programa, vadovėlis ar metodinė medžiaga, parašytas ne vienas bendras su mokytojais mokslinis straipsnis ar skaitytas pranešimas konferencijose.

Tačiau bendravimas mokslo plėtotės srityje galėtų būti

nukreiptas ir mokslinių kadru rengimo kryptimi, mokytojai galėtų būti ne tik mūsų talkininkai, bet ir mokslinio darbo vykdytojai, mokslinių darbų autoriai. O dabar, susipažinus su Instituto 1996 metų mokslinio darbo planu, pastraipoje "vykdytojai" tėra tik vienos mokytojos (D. Kiselišios) pavardė, nors pagal mokslinio darbo planą 1996 metais Institute bus vykdomi moksliniai darbai, 41 tema ir šių darbų laukiami rezultatai yra ne tik moksliniai straipsniai ar pranešimai, bet ir mokytojų programos, vadovėliai, mokytojų priemonės.

Bendravimo su aukštesniosiomis mokyklomis mokslo srityje mes dar neturime tokių kaip su bendrojo lavinimo mokyklomis nusistovėjusių tradicijų. Bet pirmieji daigai ir čia pastebimi. Doc. A. Kiselišios kartu su Marijampolės aukštesniosios pedagoginės mokyklos dėstytoju K. Traškevičiumi dirba bendrą tiriamąjį darbą TIMSS programoje. Doc. J. Korsakas atlieka tyrimus kartu su Šiaulių konservatorijos dėstytoja M. Streikute.

Ryšiai mokslo srityje su aukštesniosiomis mokyklomis - tai pagalba vieni kitiems rengiant doktorantus. Praktiškai visi Instituto habilituoti daktarai yra Vilniaus, Vilniaus pedagoginio ir Klaipėdos universitetų arba doktorantų darbų vadovai, arba doktorantūros komitetų nariai. Mūsų Instituto doktorantų komitetų nariai yra minėtų aukštųjų mokyklų habil. daktarai, profesoriai ir daktarai. Turime bendrą su Vilniaus universitetu ir VPU habilitacijos komisiją ir mūsų habil. daktarai dalyvauja habilitacijos darbų gynimo komitetuose.

Pastaraisiais metais surengtos kelios bendros su kitomis aukštesniosiomis mokyklomis konferencijos. Paskutinė iš jų - "Ekologija kaip socialinis procesas". Mūsų dėstytojai jau antrus metus iš eilės gausiai dalyvauja VPU vykstančiose konferencijose "Švietimo reforma ir mokytojų rengimas" bei kitose VPU, Klaipėdos ir Vilniaus universitetų rengiamose konferencijose. Vien 1995 metais Institute buvo suorganizuota 10 mokslinių konferencijų. Jose su pranešimais dalyvavo kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai ir mokslo tyrimo institutų darbuotojai.

Taigi kai kurių katedrų dėstytojai turi gerus asmeninius ryšius, aktyviai dalyvauja konferencijose, tarpusavyje polemizuoja, o bendrą mokslinio darbo temų neturime. Matyt, sunku įveikti susidariusį požiūrį į mus kaip į provinciją.

3. Kultūriniai ryšiai.

Institute veikia 8 meno kolektyvai. Pagrindinė jų kultūrinių ryšių forma su bendrojo lavinimo, aukštesniosiomis ir aukštesniosiomis mokyklomis yra koncertinė veikla bei keitimasis koncertais. Ne vieną koncertą įvairiose Šiaulių m. ir kitose Lietuvos mokyklose surengė Muzikinio ugdymo, Muzikos, Meno pedagogikos katedrų dėstytojai ir jų vadovaujami studentų kolektyvai - "Studium", "Littera", "Cantus", "Jaura", "Pavasaris", liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė". Pagal sudarytą Muzikos rėmimo fondo programą "Beaušanti aušrelė" studentų kolektyvai rengia koncertus Pasvalio rajone. Susiklostė artimi ryšiai tarp mūsų muzikų ir Šiaulių 12-osios vidurinės mokyklos. Dėstytojai aktyviai talkina dainų dainelės atlikėjams, padeda juos rengti konkursams, akompanuoja konkursų metu, yra vertinimo komisijų nariai. Mokyklų vaikų ansambliai, chorai ir kiti daininkai buvo ne vieno muzikų katedrų renginio Institute dalyviai.

Reikia tik apgalestauti, kad mūsų meno kolektyvai nekonzertuoja aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų studentams (išskyrus "Saulę"). Tiesa, su aukštųjų mokyklų meno kolektyvais bendraujama dalyvaujant bendruose renginiuose - "Gaudeamus" šventėse (1995 m. Estijoje), Institute rengiamose "Studentiško pavasario" festivaliuose.

Kultūriniai ryšiai taip pat reiškiasi dėstytojų ir studentų parodų rengimu mokyklose. Paskutiniaisiais metais studentų kursinių ir diplominių darbų ekspozicijos buvo Šiaulių m. "Aido" ir 20-ojoje vidurinėse mokyklose, personalinę doc. V. Tribandžio darbų parodą veikė Šiaulių konservatorijoje. Matyt, reikėtų pagalvoti, ar negalima būtų keisti ekspozicijomis su kitomis mokyklomis - ir aukštesniosiomis, ir aukštesniosiomis.

Tikimės, kad ši informacija apie Instituto ryšius su mokslo ir studijų institucijomis paskatins naujų ryšių paieškas ir plėtotę, paakins atskiras katedras daugiau inicijuoti perspektyvius, tikslingus ryšius, garsinti mokslo ir studijų laimėjimus.

Apie kiškius ir... studentus

Stasys GLAUDYS

Jei būtų renkamas populiariausias mūsų žvėris ar žvėriukas, siūlyčiau kiškį. Tiesa, apie jį daug įvairių nuomonių. "Skeltalūpis - velnio padermė" - taip piktai jį pravardžiuoja sodininkai, radę po nakties nugrauztus medelius. "Žvairakis" - sako medžiotojai (lyg ne jų akis kalta, o kiškio, kad prašovė pro šalį).

O kiek dar įvairių posakių: "Ausys kaip kiškio" (atseit ilgos), "Bailus kaip kiškis", "Išdūmė iš paskaitų kaip kiškis" (sakoma apie studentą, nujautusį, kad bus apklausa)... Žinoma, greičiai nepalyginami. Kiškis skuodžia 60-80 km per valandą greičiu. Studentas kiškį galėtų aplenkti tik šokdamas į toli. Kiškio šuolis - 4 metrai.

Kiškiai turi daug priešų. O draugų? Patys nuoširdžiausi draugai - tai vaikučiai. Jiems kiškelis ilgausis - mėgstamiausias eileraštukų, apsakymėlių veikėjas. Vaikučių ir kiškučių draugystė ypač sustiprėjo išėjus iš spaudos Kazio Binkio poemėlei "Kiškių sukilimas". Ašaros lyg pupos

riedėdavo skaitant Vytauto Tamulaičio "Kiškio užrašų" liūdną pabaigą. Retas vaiku rašytojas išsiverčia be kiškių paramos. Visi tie prieštaravimai tik dar labiau paryškina kiškių reikšmę. Pasirodo, kad kiškia gali būti ir kontrolieriais, padėti atskleisti studentų ne visai gerai atliktus darbus. Neįtikėtina? Tad pasekime kiškių vieno tyrimo pėdsakais.

Žiema šalta ir gili. Atsivėrė baltasis gamtos knygos puslapis. Mėgstu keliauti per akinančiai balto lauko dykumas į tolumoje dunksantį mišką, upės skardžiu nusileisti prie neužšalusios properšos, paklampoti po sniego prineštas pamiškes. Osniene lyg toje knygoje pilna užrašų - pėdų, įrašytų kirstukų pelėnų, miško pelių, žebenksčių, lapių, stimų ir kitų žvėrių, žvėrelių. Tik mokėk skaityti, ir sužinosi daug įdomaus apie jų klajones, sėkmes ir nesėkmes. Bet už vis gausiausiamūsų ilgaausių "užrašų". Pavienėmis pėdomis ir ištisis takais išvingiuoti laukai skersai ir

išilgai.

Niekuo nuostabaus. Vienas skeltalūpis per naktį kelis kilometrus kojomis "išrašo", kol alkį numalšina, nuo šalčio apsigina. Paryčiais įlenda sau kurnorspakrūmėje giliai į pusnį ir pučia į ūsą, vasarą sapnuoja. Ką gi įdomaus galėtų papasakoti jų "užrašai"?

Išsirenkus stambias, ryškias pėdas ir imu sekti. Perbėgta per kelią, šuoliuota palei gyvatvorę, staigus šuolis į šoną, pasukta į pievą. Padarytas didžiulis ratas. Vėl tais pačiais pėdsakais sugrįžta ir mauta tiesiai į sodą. Matyt, nekvailo būta. Pirmą išžvalgė, ar nėra pavojaus, sumėtė pėdas ir tik po to šmukšt prie obelaičių dantų pagalašt. Bet nieko nelaimėjo. Obelaitės dar rudenį aprištos. Patupėjo prievienos, patupėjo prie kitos, pakraipė ausimis ir nusivylęs nušoliavo į dobilieną. Vienur kitur pakrapštė sniegą, paskabė parudavusios žolės stagarus. Neskanu. Ir lyg ką svarbaus prisiminęs nurūko per sniegą, daržo link. Vasarą čia žaliavo

bulvių laukas. Greta jo lyg kareiviai rikiavosi kopūstų galvos.

Kiškių pėdsakų irgi gausėjo. Matyt, sočios vasaros prisiminimai suviliojo visą jų būrį. Visai sutrikau išvydęs pėdsakų kilpose. Dairausi, kurie čia bus "manojo". O ten kas? Sutryptame sniege ryškiai raudona dėmė. Greta antra, trečia... "Kraujas" - nusmelkė mintis. Šiurpios tragedijos liudininkas. Ar tik ne mano kiškelis paklojo savo kailinėlius?

Prieinu arčiau. Gi žūriu, kiškių apgraužti burokėliai raudonuoja. Nors gilus sniego, bet kur tik burokėliai išlindę nors kiek iš išalusios žemės, tiksliai surasti, atkasti ir nugrauzti iki pat dirvos, o aplink kraujo lašais raudonuoja jų smulkios jų nuograužos.

Prisiminiau. Čia buvo burokėlių laukas. Rudenį derlių nuimti talkon atėjo studentai. Taigi už juos raudonuoja jų darbo brokas, kurį po sniegu surado ir atkasė kiškiai kontrolieriai.

GRAŽI ŠOKIO ŠVENTĖ

Atkelta iš 6 p.

specialybę ir mokosi toliau. Todėl koncertu metu mišrių porų gali šokti daug.

Keletą žodžių apie žiūrovus. Jų buvo nedaug. Koncertus stebėjo patys šokėjai, jų tėveliai ir vienas kitas pašalinis šoki mylintis žmogus. Šokių mokytojų, studentų - būsimųjų mokytojų - beveik nesimatė.

Mažai reklamos?! Atostogos?!

O pasimokyti buvo iš ko. Kaip rengti šokėjus šiais sunkiais laikais? Kaip juos apmokyti, kad būtų gražus

renginys scenoje? Įvairūs programų scenarijai. Trankūs ir gražūs muzikos įrašai. Repertuaras irgi įvairus, skirtingas. Pedagoginio instituto studentai būtų pastebėję per pratybas šoktus liaudiškus šokius "Polka keturinė", sceninius šokius "O-pa-pa", "Gintariniai rie". Būtų išvydę ir naujų, mažiau matytų šokių.

Gražiausias žmogus - kai jis dirba. Tada jis susijungia su milijonais kitų žmonių. Jis tampa didelis, amžinas, galingas.

Nuoširdžiai užjaučiame Pedagogikos fakulteto II kurso 2 gr. studentę Kristiną Kurganovą dėl tėvelio mirties.

Grupės draugai

Instituto Leidybos centras dar neturi pavadinimo.
Skelbiame Leidybos centro pavadinimo konkursą.

Siūlymus atneškite iki kovo 15 d. į 301 kab. arba "Pedagogo" redakcija.

Nugalėtojas bus apdovanotas net 100 Lt prizų. Nesnauskite! Nei darbuotojai, nei studentai!

Leidybos centras

Informacija

Šiuos dingusius studentų dokumentus laikyti negaliojančiais:

Erikos Vaičiulytės, Specialiosios pedagogikos fakulteto I kurso studentės, stud. liudijimo Nr. 95221;

Loretos Petrauskaitės, Pedagogikos fakulteto V kurso 3 gr. studentės, stud. liudijimo Nr. 91219;

Antano Demskio, Fizikos ir matematikos fakulteto IV kurso studento, stud. liudijimo Nr. 91094.

Redakcijos adresas: P. Višinskio 25, Šiauliai.
Tel.: 438885, faks. 435459

Redaktorius Z. RIPINSKIS

Spausdino "Titnago" spaustuvė, Vasario 16-osios g. 54, Šiauliai. Tiražas 300 egz. Užsak. Nr. 534
SL 575.

PEDAGOGAS